

Je nekaj znamenj, da se bo iz pat pozicije v svetovnem položaju vendarle nekaj pozitivnega izčimilo. Gotovo to ni samo nasledek korespondence med prvima možema Vzhoda in Zapada, take ukrepe terja položaj, kajti ni mogoče biti istočasno napet in sproščen. Res je, da imajo ZDA za nekaj večje število atomskih poskusov, res pa je tudi, da s tem še niso dosegle take premoči, da bi jih sen o hegemoniji na svetu ponesele v goreče žrelo atomskega obračuna. Hruščov je s privolitvijo v inšpekcijo na kraju samem naredil v kratkem času po kubanski krizi tako potezo, da z njo diktira svojemu nasprotniku enako, sporazumno. Atomskih poskusov v vsejmirju, v zraku, pod vodo ni mogoče več prikriti, menda se skrilejo lahko samo še tisti pod zemljo, verjetno pa bo moderna tehnika tudi te lahko odkrila na poljudno daljavo. A ne glede na to se zdaj ZDA in SZ še razgovarjajo o inšpekcijah na kraju samem, o mednarodnem nadzorstvu in s tem je sovražni Rubikon za obe strani prekoracen — ne zaradi vojne, ampak vsaj za premirje. Mednarodno nadziranje bodo opravljale "črne skrinjice", ki jih bodo položili na tista področja, ki jih vzajemno imajo za "legla" atomskih posust. A ne samo skrinjice, tudi ljudje bodo vzajemno lahko prišli pogledat dvakrat, trikrat na leto. Ne, je rekel Kennedy, to je premalo, vsaj osem do devetkrat, naka je Nikita Hruščov brez odlašanja na to privolil. Ne samo za seizmološka področja, tudi za druga. Veliki Cowboy je dobil vse, kar je zahteval za pogovor brez revolterja na mizi.

In še bomo, da bodo raketne rampe v Turčiji in Italiji odpravljene ne sicer zaradi pomirjenja, ampak zaradi "modernizacije obrambe", kakor se je glasilo zatiranje v ZDA. Saj raketne rampe danes ne pomenijo nič več kot reperto točko za nasprotnikovo daljnometno orožje!

Angleži, ki o sebi vedno pogosteje trdijo, da ne spadajo več med prvorazredne sile, pravijo, da je SZ pokazala izredno prožnost in je zares pokazala pripravljenost na vzajemno popuščanje. Macmillan je morda že v luči teh znamenj o atomskem premirju izjavil, da bo samo združena Evropa, ki gleda čez svoj prag, odigrala skupaj z Ameriko uspešno vlogo tekmeča s komunističnim svetom — brez vojne. Kaj to pomeni? Da je tekmovalne v vojni v tej poziciji nesmisel. In to je važno, posebej za yankkejske senatorje, ki vidijo v potezi Nikite Hruščeva zviščjo ukrajinskega mučnika, vredno najsijsjnejših mest v Gogolju. Bodo že morali premisliti: Če bosta delali poskuse Amerika in SZ, jih bosta delali tudi Anglija in Francija, jih bo kmalu delala Kitajska in še se prav kmalu lahko rodi kaka druga "nacionalna" bomba. Če pa do tega pride, potem je splošni atomski spopad samo vprašanje časa.

Za položaj je vsekakor zelo značilen razdor med zapadnimi zavezniki v EGS. De Gaullova politika se upira politični in gospodarski povezavi Zapada, ki bi z Ameriko kontroliral polovico mednarodnega blagovnega prometa. De Gaulle se pa ne more odpovedati zgodovinski nacionalni vlogi Francije, zato terja samostojno nacionalno atomsko oborožitev, ki bo Franciji edina mogla tako vlogo vrniti. Spričo orjaških sprememb v svetu, spričo velikanske svetovne integracije, ki se kaže na najrazličnejših področjih, je de Gaullovo početje v resnici nekam antikvaren. Kakor se je svet nekoč moral odpovedati fevdalni partikularizaciji, tako se bo moral tudi večjim enotam, ki jih je spravilo na svet zmagojuče, črtoče meščanstvo. Treba je imeti odprte oči za to dogajanje.

Značilna je tudi orientacija Italije. Doliveela je po vojni brez kolonij doslej največji gospodarski razcvet. Če danes Togliatti izreka Fanfaniju nezaupnico zaradi italijanske atomske politike, je to za to, ker ima Italija tak položaj, da je njeno blagostanje bolj zagotovljeno zunaj multilateralne ameriške atomske strategije.

V znamenju pomirjenja je tudi uspeh šestih neangajiranih držav na konferenci v Colombu. Tako Nehru kakor Cu En Lai sta v načelu sprejela predloge o ukrepih, ki naj bi omogočili, da dve največji azijski naciji sedeta za mizo in se pogovorita o meji, ki še nikoli ni bila jasno zakoličena.

SOCIALISTIČNA ZVEZA

kot ustavna kategorija

Prvikrat pri nas in bržkone tudi prvič v zgodovini ustavnosti so postale politične organizacije posebna ustavna kategorija. Predosnutek zvezne ustave pravi, da je Socialistična zveza najširša politična opora in oblika samoupravljanja delovnih ljudi.

Socialistična zveza. Zveza komunistov in druge družbene politične organizacije so dobile v predosnutku zvezne ustave uvodno mesto; njihova vloga ter pravice in dolžnosti državljanov v njih niso formulirani v členih. S tem je med drugim poudarjena vloga in pomen teh organizacij pri nadaljnjem razvoju socialističnih odnosov pa tudi njihovo mesto v mehanizmu demokracije.

Ko v debati o ustavnem gradivu pade beseda tudi na Socialistično zvezo, se navadno pojavljata dve vprašanji: kaj in kako bo delala ta najbolj množična politična organizacija ter mar niso politične organizacije in med njimi tudi Socialistična zveza s tem, ko so postale ustavne kategorije in ko so tudi v ustavi nakazane njihove naloge, pravice in dolžnosti, izgubile nekaj na svoji samostojnosti?

Iz ustavnega besedila, ki govori o Socialistični zvezi opozarjamo zlasti na naslednje, da:

- ... občani v Socialistični zvezi načenjajo in obravnavajo gospodarska, družbeno-politična, zunanje-politična in druga splošna vprašanja...
- uresničujejo pravico prostega izpovedovanja svojih stališč in mnenj ter pravico kritike dela vodilnih in upravnih organov...
- uresničujejo družbeno kontrolo nad delom organov, organizacij in posameznikov, ki opravljajo družbene funkcije, posebno glede zagotovitve javnosti in odgovornosti v njihovem delu...
- dajejo politično iniciativo na vseh področjih družbenega življenja...

Prva razprava

O STATUTU KONJSKE OBČINE

Na pobudo občinskega ljudskega odbora ter občinskega odbora SZDL v Slovenskih Konjicah je bila v sredo dopoldne skupna seja članov obeh forumov, na kateri so razpravljali o osnutku občinskega statuta. S tem je bilo zaključeno večmesečno delo komisije za pripravo osnutka občinskega statuta.

Pri sestavi osnutka statuta je komisija upoštevala nastale gospodarske in družbene spremembe, ki so rezultat naporov delovnih ljudi, zlasti pa delavskega in družbenega samoupravljanja. Statut ima namen, da odpre občanom in organom družbenega upravljanja, da še v večji meri spoznajo svoje pravice in dolžnosti in da se vključijo v samoupravljanje.

Na skupni seji so sprejeli tudi sklep, da dajo osnutek statuta v javno razpravo, hkrati pa pozvali občane, da o njem razpravljajo in dajo nanj pripombe in predloge.

Kazenske zadeve na prvem mestu

Utrinki iz poročila predsednika Okrajnega sodišča na seji ljudskega odbora celjske občine

Zanimivo je, da so po številu med zadevami, ki jih je obravnavalo okrajno sodišče za področje celjske občine v lanskem letu prednjačile kazenske; tem sledijo stanovanjske, rodbinske in nazadnje zadeve, ki so jih sprožili delovni odnosi.

Okrajno sodišče je lani rešilo nekaj nad sedem sto kazenskih zadev. Med njimi so s 35 odstotki na prvem mestu, ki so jih uvrstili v poglavje »zoper čast in dobro ime« ter tiste, ki so se nanašale na družbeno zasebno premoženje. S 25 odstotki od skupnega števila so bile na tretjem mestu zadeve zoper življenje in telo.

Kakor prometno varnostni organi, tako je tudi okrajno sodišče ugotovilo, da je na naših cestah čedalje manj vinjenih voznikov,

• se borijo za bolj humane odnose med ljudmi, za ustvarjanje in razvijanje pravil socialistične morale ter za odpravo zaostalosti, birokratizma, zlorab, samovolje, drobnolastniške sebičnosti in anarhičnosti ter drugih škodljivih pojavov v družbenem življenju...

Iz vsega tega lahko razberemo, da je dal osnutek ustave Socialistični zvezi izredne možnosti, da razvije svojo dejavnost na vseh mogočih področjih družbene aktivnosti.

Tako postavljene pravice omogočajo Socialistični zvezi, da zahteva od vseh organov upravljanja tako v gospodarstvu kot v ostalih panogah dejavnosti, da polagajo obračun svojega dela javno in da dajo na morebitno zahtevano odgovor na sleherno vprašanje. Prav tako imajo državljani organizirani v politični organizaciji pravico, da zahtevajo pojasnila o delu voljenih in upravnih organov.

Toliko o pravicah, toda Socialistična zveza kot organizacija in njeni člani imajo tudi dolžnosti.

Razgovor o občinskih statutih

ZA ENOTNO SOCIALNO POLITIKO

Na predlog društva socialnih delavcev na centru za socialno delo v Celju je bil pred kratkim posvet o osnutkih občinskih statutih. Njegov namen je bil vskladiti v občinskih statutih enotno socialno politiko v okraju, upoštevajoč krajevne, ekonomske, socialne in druge prilike v posameznih občinah.

V razpravi je bilo izrečenih več misli in predlogov. Naslov »socialno varstvo« v statutu celjske občine ne ustreza. Že sedaj, zlasti pa v bodoče bo morala družba skrbeti za nadaljnje razvijanje socialnih služb na vseh področjih družbenega in gospodarskega življenja. Socialne službe morajo delati predvsem v smislu aktivne preventive; ne morejo biti zgolj službe za dajanje socialne pomoči in podpor. Socialne službe morajo zanimati vzgoja družine, otrok, delavcev in sploh oblikovanje aktivnega socialističnega delavca.

Občinski statuti naj bolj točno določijo obveznosti družbe, strokovnih služb in staršev do varstva in vzgoje otrok.

Jasno je treba precizirati odnos ljudskega odbora do krajevnih skupnosti. Te naj bi v imenu družbe organizirale in vršile nekatere varstvene in vzgojne dejavnosti; zato bi morale imeti zagotovljene materialne vire.

Bolj jasno naj se določi, kdo in ob kakšnih pogojih je dolžan ustanavljati otroške in druge varstvene ustanove za vzgojo in varstvo otrok in drugih skupin občanov. Prav bi bilo, da že statut določi, kdo plača varstveni ustanovi razliko za varstvo in vzgojo otrok, če starši vsega ne zmorejo.

V Celju se že dlje časa čuti potreba po zavetišču za dijake, ki prihajajo v razne šole iz oddaljenih krajev. Prav tako se

Te so velike in pomembne predvsem pri uveljavljanju humanih odnosov med ljudmi in v preprečevanju slabosti, zaostalosti, samovolji, birokratizma itd. Vendar vse to ne pomeni, da ima Socialistična zveza pravico, da se vmešava v delo drugih organizacij in organov upravljanja. Dolžnost in naloga Socialistične zveze je le v tem, da se proučijo posamezna vprašanja, pomembna za celotno družbo, komuno ali naselje, da daje pobudo, da se določeni problemi razjasnijo in da zahteva tudi ustrezne ukrepe za odstranitev morebitnih napak.

S tem, da je ustava nakazala pravice in dolžnosti Socialistične zveze, njeno vlogo in mesto v družbeni skupnosti, ni v ničemer omejevala njeno samostojnost ali zmanjšala področje njene politične aktivnosti. Nasprotno, Socialistična zveza je tudi v ustavnem besedilu dobila popolno samostojnost; zato le od njenih vodstvenih organov zavisijo, kolikšna bo njena iniciativa in kako bo obravnavala posamezna vprašanja. Delo Socialistične zveze pa je odvisno tudi od državljanov, od njenih članov od njihove prizadevnosti in dela v njej.

čuti potreba po mlečni kuhinji oziroma restavraciji z brezalkoholnimi pijačami.

Členu 74. naj se morda doda, da je otrokom in mladini v mestu in večjih naseljih zagotoviti in omogočiti čitanje knjig, obiskovanje poučnih in vzgojnih filmov, zlasti ob nedeljah in v popoldanskem času.

V občinah, kjer se predvideva povečana kmetijska družbena proizvodnja in odkup zemljišč, naj že vnaprej določijo, kako izvajati ta program, da bi se ob njem ne porajali novi socialni problemi.

Nekateri so bili mnenja, da bi moral zavod za zaposlovanje delavcev zaposlovati delovno silo na naprej izdelanih kriterijih. Socialno ogroženi mladostniki naj bi imeli prednost pri zaposlovanju.

Za defekte otroke, ki se habitirajo v posebnih šolah, statut ne predvideva nadaljnjega usposabljanja teh otrok za samostojno življenje.

Člen, ki govori o občinskih centrih kot strokovni socialni službi naj se glasi takole: zaradi uspešnega dela na področju socialne preventive in za povezovalje dela socialnih zavodov in organov socialnega dela s podjetji in krajevno skupnostjo se ustanovi občinski center za socialno delo. Beseda delo ima namreč širši pojem kot varstvo.

V statutu naj se nadalje določi, kdo je odgovoren za zdravstveno preventivo, kdo jo izvaja in kdo financira. Tudi delo občinskega zdravstvenega centra naj bo zajeto v statutu.

B.

V sprejemni pisarni

— Tovarišica, kje dobim to potrdilo? Tovarišica, kam naj se obrnem, da bom zvedel, kako je z davkom? Tovarišica ... tovarišica ...

Kdo ve, kolikokrat na dan je izgovorjeno to ime v sprejemni pisarni občinskega ljudskega odbora v Slovenskih Konjicah, ki jo vodi tovarišica Marija Vidmajerjeva, in kdo ve, kolikokrat na dan mora prav ta tovarišica odgovarjati na vsa mogoča vprašanja občanov, ki pridejo na ljudski odbor, da bi uredili določene zadeve.

— Ali morda veste, koliko strank pride na dan v to pisarno?

— V povprečju po sedemdeset na dan in če to pomnožite z delovnimi dnevi, potem pridete do zavidljive številke, ki se suče pri dvajset tisoč. Od vseh teh strank jih približno polovica opravi kar v sprejemni pisarni, drugo polovico pa napotim do pristojnih referentov.

Tak je bil začetek najinega razgovora, ne pa konec. Do tega sem moral čakati precej časa, saj so ga prekinjale redne stranke, ki so si tisti dan ključko kar podajale. Jaz pa sem čakal, gledal in poslušal ...

Sele tedaj sem videl, za radi kakšnih reči ljudje prihajajo na občino. Na tihem sem občudoval živ lexikon na oni strani pulta, ki je dal vsakemu in na vsako vprašanje zadovoljiv odgovor.

— Vam mar kdaj popustijo živci? sem znova načel pogovor.

— Gotovo je, da je to delo utrudljivo, seveda pa v mnogočem odvisno od strank, ki pridejo v pisarno. Če so vljudne, potem me to ne moti, niti utruja, pa čeprav je ne vem kakšen naval. Dobra beseda vedno najde pravo mesto, in tako je tudi tu. Sicer pa se res ne morem pritožiti zaradi strank; zdi se mi, da se tudi one ne morejo zaradi mene. Skušam jih razumeti in pomagati, kolikor morem in vem.

— Kako pa je z obrazci? Ali ne izgubite preveč časa, da stranki razložite, kako naj jih izpolnijo?

— Prav imate. Sprva sem delala tako, da sem vsaki stranki govorila, kako naj izpolni en ali drugi obrazec, zdaj pa delam vse to sama. Tako gre hitreje; razen tega pa se izognem napakam, ki so se prej čestokrat pojavljale pri pisanju.

— Imate tu v pisarni veliko obrazcev?

— Na razpolago jih je okoli petdeset različnih. Z njihovim izpolnjevanjem smo precej olajšali delo in ga zlasti poenostavili.

Potem je znova nekdo potrkal na vrata in zahteval živinski potni list. Za njim so prišli še drugi. Obiskov ni manjkalo, pa tudi vprašanj in želja ne. Eni so odhajali drugi prihajali ...

Takšna je vsak dan slika v sprejemni pisarni občinskega ljudskega odbora v Slovenskih Konjicah, v pisarni, kamor najprej stopi sleherni občan, ki pride na ljudski odbor. Tu se ustvari njegov prvi vtis o občini, o ljudeh, ki tam delajo. Moj je bil dober, in upam, da so enakega dobili tudi vsi tisti, ki že skoraj tri leta prihajajo v to pisarno in skušajo najprej v njej urediti svoje zadeve.

M.B.

ZAPIS s seje ljudskega odbora celjske občine

Torkova seja občinskega ljudskega odbora v Celju je bila značilna predvsem zato, ker so se vsaj na skupnem zasedanju obeh zborov zvrstila poročila, ki so se med seboj dopolnjevala. Šlo je za poročila predsednika okrajnega sodišča, Zdenka Pavlina, predsednika sveta za notranjo politiko, Zmaga Laha ter občinskega sodnika za prekrške, Vinka Andoljške.

Vsa tri poročila so več ali manj odpirala tiste strani človekovega življenja, ki dobivajo svoj epilog na sodišču, v izreku enih ali drugih kazni, hkrati pa so opozarjala na napore, zlasti preventivne, značajna, da bi bilo takih prestopkov in prekrškov čedalje manj, in pri katerih bi se morale v še večji meri zavzeti vse družbene sile. Saj končno ne gre toliko za številke, temveč veliko bolj za vzroke in začetke tistih dejanj, zaradi katerih morajo poseči vmes eni ali drugi organi. Nič kaj razveseljiva ni ugotovitev, da je bil pri naševanju vzrokov za prekrške, pravde, pa tudi kazniva dejanja propogostokrat omenjen alkohol. Pa tudi neurejene družinske razmere, neurejeni odnosi v soseski in podobno so bili povodi, ki so sprožili marsikateri nepotreben korak.

Poročila so hkrati govorila o

velikem delu, ki so ga opravili tako na okrajnem sodišču, kot tudi pri svetu za notranjo politiko in sodnik za prekrške. Če povemo, da je okrajno sodišče rešilo lani kar 17.844 zadev, da je sodnik za prekrške občinskega ljudskega odbora v Celju rešil 3.839 zadev in da je bilo tudi delo sveta za notranjo politiko razdeljeno na mnoga področja, se zdi, da smo povedali veliko. Hvaležna je tudi ugotovitev, da je zlasti svet za notranjo politiko iskal pri reševanju družbenih problemov stik z zainteresiranimi činitelji in tako vključeval v delo ne samo svoje organe, marveč tudi druge družbene in politične organizacije.

Več sodelovanja

Komisija za kadrovska vprašanja pri občinskem sindikalnem svetu v Slovenskih Konjicah je na svoji prvi seji predlagala, da bo treba več sodelovanja z enakimi komisijami pri ostalih organih v občini, pa tudi pri gospodarskih in drugih organizacijah. Zlasti bo treba vključiti njihovo delo pri izbiri vodilnih kadrov. Se zmeraj se namreč dogaja, da so posamezniki preveč obremenjeni z različnimi funkcijami in nalogami.

V.L.